

- 37 Canonici in Capitulo se habent tanquam Judices, qui tenentur proferre suam sententiam, quando cuncta sunt disposita.
- 38 Actus inutilis non est, dum exonerant conscientiam suam.
- 39 Votum etiam Junioris Canonici, potest ceteros movere, ut Daniel, qui Junior, omnes Judices, & populum, movit.
- 40 Nec timendum, de incurrendo odio, si modeste afferatur.
- 41 Negligentia Canonici potest esse tanta, in non obediendo suo Prelato, ut mereatur deponi, vel excommunicari.
- 42 Canonici non debent contemnere hoc negligentiae crimen, quia valde pernitiosum evadit, propter malum exemplum.
- 43 Canonici, qui negligit interesse divinis officiis in Choro, non lucratur distributiones.
- 44 Negligentia culpatur, si non emittat professionem fidei, infra duos menses, a die captæ possessionis pacificæ, nec facit fructus suos.
- 45 Coadiutor tamen Canonici, non tenetur ea laque, quia nundum assequutus est beneficium.
- 46 Professio fidei, potest a Canonico fieri, per Procuratorem.
- 47 Negligentia Procuratoris in emittenda fidei professione nocet, Canonico mandanti, secundum aliquos.
- 48 Contrarium verius, quod non noceat.
- 49 Negligentia in emittenda fidei professione, est culpa mortalis.
- 50 Negligentia Canonici, in associando, vel eundo obviam Episcopo accedenti ad Ecclesiam, est culpabilis.
- 51 Tenentur Canonici, speciali modo, sacrarum scripturarum intelligentiam pervestigare.
- 52 Coadiutoris negligentia, præjudicat Coadiuto, & Ecclesie servitio.
- 53 Si Coadiutor sit Pauper, nec dedit fidei iussorem, & negligat interesse divinis officiis, propter interesse Coadiuti, monendus est, sub pena privationis.
- 54 Si verò Coadiutor sit dives, vel habeat idoneum fidei iussorem, tunc si non propter interesse coadiuti, saltem propter servitium Ecclesie, monendus est, ut intersit divinis officiis, sub pena privationis.
- 55 Propterea debet infra annum promoveri ad ordinem suæ præbendæ, ut in eo, Ecclesie inserviat.
- 56 Si Coadiutor infra annum, non promoveatur ad ordinem suæ præbendæ, amittit medietatem distributionum, & de suo tenetur reficere Coadiutum.
- 57 Nec suffragatur, quod Coadiutus ipse sit in ordine suæ Præbendæ.
- 58 Nec relevaret impedimentum, quod ipse, Coadiutor posset tollere.
- 59 Qualiter Coadiutor possit cedere, & renuntiare Coadiutorie.
- 60 Canonici ad consilium vocati, ab Episcopo, non debent simulare, aut dissimulare.
- 61 Consiliarius simulans, aut dissimulans, proditor est, in præjudicium Principis petentis consilium.
- 62 Tenentur Consilarii studere, & memoriæ commendare, quæ faciunt pro recto ferendo consilio; nec ad proprium interesse respicere.
- 63 Negligentia culpantur Canonici in capitulo congregati, si omitterent invocationem Spiritu Sancti.
- 64 Sicuti, si omitterent gratiarum actionem, in fine actionis Capitularis.
- 65 Canonici Penitentiarius tenetur scire, quæ necessaria sunt ad sum minus rectè administrandum, nec sufficit, quod sit Doctoratus, nisi etiam re vera sit doctus.
- 66 Non debet recusare audire penitentium confessiones, dum ad hoc est Institutus.
- 67 Nec debet acceptare Officium Capitulare impeditivum sui muneris.
- 68 Canonici Penitentiarius, non debet abesse eo tempore, quo penitentes fideles, solent frequentius ad Sacramenta, accedere.
- 69 Canonici Penitentiarius in administratione Sacramenti Penitentiae supplet, Vices Episcopi.
- 70 Canonici Theologus speciali, & diligentiori modo, debet incumbere ad studium Sacrarum Scripturarum.
- 71 Studium Sacrae Theologiae, tres habet partes; prima est in Sacra pagina; secunda in Sacris speculationibus; tertia in moralibus.
- 72 Canonici Theologus tenetur publice legere, & docere toto tempore, quo secundum consuetudinem loci, & præscriptum Decretorum Synodaliū invenitur dispositum; omissio autem notabilis, erit culpa gravis, nisi excusetur exceptione.
- 73 Canonici Theologus, ut doceat, & suadeat ceteros, debet ipse se ostendere justitiae, & honestatis amantem, verbis, & factis.

ARTICULUS VII.

De Negligentia Canonici.

Canonici, qui dicuntur à Canone, id est regula, vel Statuto, c. 1. dist. 3., eo quod in primitiva Ecclesia, omnes Canonici, cum suo Episcopo, sub certa regula, mensaque communi vivebant, ad tex. in c. dilectissimi 12. q. 1., strictiori Jure, consequenter tenentur diligentius Sacros Canones, ritus, & regulas observare, ex qua obligatione majori, sequitur, quod omissio, & negligentia in eis, gravior erit culpa, quam in ceteris de Clero; tanto magis, quia Canonici mores præ oculis Clericorum positi, ceteros trahunt in exemplum; *Lothar. de re benef. lib. 1. q. 19. nu. 2.*, quod & Concilium Trid. sess. 24. c. 12. de reformat. expressit per hæc verba (cum dignitates in Ecclesiis præsertim Cathedralibus ad conservandam, augendamque ecclesiasticam disciplinam, fuerint institutæ, ut qui eas obtinerent, pietate præcellerent, aliisque exemplo essent, atque Episcopos opera, & officio, juvarent.)

2 Quæstio satis, inter D. D., agitata est, an Canonici in Choro teneantur psallere canendo, vel potius ad lucrandas distributiones, sufficiat eos esse presentes Choro; nec defuerunt, qui scripserint, sufficere eorum præsentiam, etiam si non psallant; immò etiam lucrari, licet presentes in Choro, dum cantantur horæ canonicæ, ipsi dormiant, confabulentur, vel similia peragant, & cohonestant Chorum, ita D. D. allegati per Dianam p. x. tract. 13. resol. x. in principio, & per Barbosam de Canonici, & dignitatibus c. 34. num. 10., ubi nu. 12., quod hæc sententia, saltem posset retineri, ubi esset introducta consuetudo non canendi, sed solum interessendi.

3 Verum, ex communiore, & veriori sententia, Canonici negligentes psallere, & canere in Choro, peccant, & distributiones amittunt, ut bene notavit Barboza supra n. 9. 13., Diana de resol. x. V. sed si stando, ubi post plures Doctores allegatos, bene advertit, quod Præfectus Chori, dissimulans hu-

iusmodi defectum, & negligentiam, sit omnium peccatorum reus; sicut Nautæ tribuitur subversio navis, & Præfectus non monendo Canonicos, & beneficiatos, ut cantent, peccat mortaliter, undè, & ejusdem negligentia, in hoc, mortalis est, *Raguz. de officio Canonici in Choro q. 20. num. 3.*, immò quod Præfectus Chori, in prædictis negligens, & qui non præcipit, non canentes punctari, tenetur reficere burfæ communi, distributiones, quas illi non canentes, lucrati sunt, & similiter confabulantes, & dormientes, quod negat *Pasqualig. decis. moral. 84.*, quia ab eo non provenit, quod illi, injuste distributiones recipiant.

Ex quibus clarè colligitur, quale peccatum sit negligentia, Præfecti Chori.

4 Notat tamen *Pasqualig. in decis. moral. decis. 82.*, quod in iis casibus, Præfectus Chori, tenetur corrigere defectus, sed non punire, undè penam non tenetur imponere.

5 In *Clem. Unica de celebrat. Missarum*, inter plura delicta ibi enumerata, & à negligentia Prælatorum non correctæ, ponitur Canonici negligentia, in non recitando horas canonicas, horis debitis, potissimum participando, idèd in §. ne igitur, decernitur ibi, nec non ut in Cathedralibus, Regularibus, & Collegiatis Ecclesiis, horis debitis devotè psallatur; hora autem debita singularum horarum, quæ traditur in Ecclesia occidentali à Divo Hieronimo fuisse assignata, est, ut Matutinum ante aurorâ recitetur, idèdque denominatur (nocturnum) quia noctis tempore debet recitari; prima verò, hora prima post ortum Solis, sic tertia, & sexta respectivè; nona verò in meridie; vespere declinante jam die; completorium verò in sero; quæ horarum divisio, & assignatio consuetudine fuit in Ecclesia recepta; qua propter, quando canones decernunt divinum officium, horis debitis recitandum, talem consuetudinem supponunt, & approbant; negligere autem hujusmodi horarum observantiam, omissio culpabilis est, de qua narrat *B. Petrus Damianus*, quod Sanctus Severinus Colonicus.

loniensis Archiepiscopus, revelaverit cuidam Canonico Colonienſi, ſe poſt mortem, in flumine, per certum tempus, detentum, loco Purgatorii, gravibus affictus cruciatibus, eo quia pluries neglexerat, ſtatutis horis, offitium divinum recitare, ob gravia negotia, quæ in Cæſaris Curia, ſibi incumbant gerenda; quæ cauſa in horrido Dei Iudicio ſufficientem, non præſtitit evaſionem. Ambigit tamen *Baronius in adnotationibus ad Martirologium die 23. Octobris in V. Severini Episcopi*, an Petrus Damianus, loquatur de S. Severino Collonienſi, vel de alio, propter temporum diſtantiã; & de quodam Heremita, qui ſingulis diebus, ab Angelo, fruſtum panis, & vuæ racemum, pro alimonia recipiebat, narratur, quod dum divinum offitium, debitis horis recitaret, Vuam dulcem, perfectèque maturã, ſi anticipatè, accerbam, & immaturam, ſi poſticipatè, vuam, reciperet, marceſcentem, inculpabilis, negligentia, pœnam; & ego novi Eminentiffimum Cardinalem Ferrariæ legatum, qui noſcens ſe pluribus, regiminis, impedimentis, detineri, ne horis debitis, & diſtributis, horas canonicas recitaret, ad hæc culpam evitandam, ab Innocentio Papa XI., facultatem, officium recitandi, hora ſibi cõmoda, petiit, & diſpenſationem, à temporis circumſtantia, reportavit, quod conſcientiæ rectitudinem, ſignificat.

6 Quæ oſtendunt, non ſolum in Choro, ſed etiam in privata recitatione, temporis circumſtantiam, obligare, licet benè *Sanchez. in opusculis lib. 7. c. 2. dub. 35. num. 3.* notet, quod cum hæc temporis circumſtantia, ſit juris humani, potuit contraria, vel diverſa conſuetudine mutari, maximè ſi conſuetudo, & uſus locorum, rationabili cauſa inducatur; quare negligentia culpam non incurrit, qui in recitandis horis canonicis, horas, locali conſuetudine approbatas, ſervabit.

7 Quærendum tamen adhuc; an ubi quis negligens in eo ſit, læthali, aut veniali labè culpetur? & non eſſe mortale, notat *Barboſa in c. 1. de celebrat. Miſſarum nu. 7.*, *Sanchez. loco ſupra citato dub. 36. n. 11.*, quod habet locum maximè, in privata recitatione, de qua, non inducta ſit conſuetudo, ſicuti in publica, & Choralis; eſſe verò veniale exiſtimat, *Sanchez. ſupra num. 2.* poſt plures allegatos, quoties ſine juſta cauſa, re-

citetur divinum offitium, non ſervatis debitis horis, & rationem aſſignat, quia in *Clemen. 1. de celebrat. Miſſarum, & c. 1. eod. tit.* præcipitur, ut debitis horis recitetur; igitur his horis non ſervatis, committitur quædam deordinatio, & deviatio à recta regula, data per legem, & conſequenter aliquale peccatum, ſicque ſaltem veniale, quod de offitio, publicè in Eccleſia, recitando, tranſit ſine difficultate; at de offitio privatim à ſingularibus recitando, ceſſat fundamentum allatum, nam *Clement. 1. de celebrat. Miſſarum*, loquitur expreſſè de offitio recitando in Eccleſiis Cathedralibus, Regularibus, & Collegiatis, *c. 1. de celebrat. Miſſarum*, loquitur etiam expreſſè de offitio publicè recitando, ibi aut à ſe, aut à ſcholaribus, publicè compleantur, horis cõpetentibus, & *gloſ. in V. Competentibus* notat, id eſt ſignatis campanis, vel alio ſigno; & hoc ut populus poſſit convenire; igitur hæc leges, non loquuntur de recitatione privata, & conſequenter non erit aliqua deordinatio, ſi non recitetur privatim offitium, iis ſervatis temporibus; tum quia (ut ſupra notatum eſt) tota illa horarum diſtinctio, à conſuetudine inducta fuit, non videtur autem conſuetudinè iſtã amplecti privatam recitationem, & ex hoc capite, *Bonacina cum D. D. allegatis de horis can. diſp. 1. q. 3. p. 3. ſub num. 8. Verſ. Mibi dicendum videtur à culpa veniali excuſat*; hinc ad caſus de B. Severino, & Heremita, facilè dici poteſt, conſuetudinem fuiſſe diverſam, à noſtris regionibus, iis locis, & temporibus, alias reſponſiones, vide apud *Azorium p. 1. lib. x. c. 9. q. 3.*

8 Qui verò Canonici, in Choro dormitant, aliisque modis, negligentius adſtant, non præſallunt, ed gravius peccant, ut de Monacho dormienti, à Chriſto Domino percuffo, qui poſt tres dies expiravit, narrat *Joannes Petrus Creſcentius lib. primo Preſſidii Romani*, ubi de horis canonicis agit, & perpetuò eſſet præ oculis habendum *Pſal. 46.*, ubi pluries repetitur eſſe, pſallendum, ubi: *Pſallite Deo noſtro pſallite, pſallite Regi noſtro pſallite, quoniam Rex omnis terræ Deus, pſallite Sapienter*, quia non præſentia tantum, ſed & voce canendum, non voce tantum, ſed corde, & attentè, & ſapienter: hinc *gloſ. in c. cantantes diſtinc. 92.*, habet hæc duo carmina.

Non

Non vox, ſed votum, non cordula muſica, ſed cor,

Non clamans, ſed amans, cantat in aure Dei.

Ne Chriſtus conquærat ſicuti, *Mathei c. 15. Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum, longè eſt à me.*

9 Electus in Canonicum, non habens ordinem, ſuo muneri requiſitum, juxta *Decretum Trid. ſeſſ. 22. c. 4.*, & *ſeſſ. 24. c. 12. de reform.*, ſi negligat ordinem ipſum ſuſcipere infra annum, in plures incidit pœnas, juxta *tex. in Clem. ut ii de etate, & qualitate ord. &c. confirmatum à Trid. ſupra citato. Barboſa de Canonicis c. 16. num. 1.* Primò peccat mortaliter, *Antonell. de regimen. Eccl. lib. 3. c. 5. num. 48.*, quia eſſet negligens in re gravi, à Trid. potiſſimum urgentiori decreto, diſpoſita. Secundò, non habet vocem in Capitulo, non modò deciſivam, ſed neque conſultivam; immò neque poteſt ſedere in Capitulo, ut refert deciſum, *Garzias de benef. p. 3. c. 4. nu. 25.*, deindè amittit dimidiam partem diſtributionum, quas aliàs lucraretur, ſi eſſet in ordine ſuæ præbendæ, non obſtantibus conſuetudinibus, vel ſtatutis, *Moneta de diſtrib. p. 2. q. 19. num. 5.*, de quibus autem diſtributionibus intelligatur, in hoc caſu privationis, poſt *Monetam, Garziam, alioſque*, declarat *Barboſa ad dictum c. 4. Trid. nu. 22.*, ubi *nu. 23.*, quod Canonicus negligens, non privatur ipſo jure Canonicatu, ſi infra annum non ſuſceperit ordinem ſuæ præbendæ, ſed debet moneri; monitus autem, ſi neque ordinem ſuſcipiat, ſed adhuc negligens perſeveret, tunc debet denunciari privatus, juxta declarationem Congr. allegatam per *Barboſam de Canonicis c. 16. nu. 10. in fine*, & facit *tex. in c. quæris à nobis de etate, & qualitate ordine &c. Garzias de benef. p. 3. c. 4. num. 10. 11.*

Ad differentiam Eccleſiarum Parochialium, quarum proviſus, ſi infra annum, à die captæ, pacificè poſſeſſionis, non ſuſceperit Sacrum, Præbiteratus, ordinem; in pœnam hujus negligentia, privatur, ipſo jure, eodem beneficio, *c. Cum in cunctis ſ. inferiora de elect. c. licet canon. de elect. in 6.*

10 Non levis videtur difficultas in caſu, quo alicui Canonicatu eſſet adnexa cura animarum E. G. Archidiaconatu, vel Archipræbiteratu &c. utrum ſcilicet, in tali ca-

ſu, negligens ſuſcipere ordinem Præbiteratus, infra annum, ſit ipſo jure privatus Canonicatu, vel dignitate, quia videtur militare, eadem ratio cum Parochiali beneficio, propter adnexam curam animarum, maximè ſi principaliter eidem eſſet adnexa; Verum neque in hoc caſu privari ipſo jure, dixit *Antonell. de regimen. Eccleſia lib. 3. c. 5. num. 43. per tex. in c. Cum in cunctis ſ. inferiora de elect.*, *gloſ. in c. licet canon.*, *Verſ. privatus de elect. in 6.*, *Barboſa de offitio Parochi c. 5. num. 10.*, quia non eſt ſimpliciter beneficium Parochiale, de quo diſponunt *c. licet canon.*, *c. Cum in cunctis ſupra citati*, hinc, quod ad proviſionem illius, non ſit concurſus, ſicuti in Parochialibus, ut poſt *Sacram Congreg. idem Antonell. lib. 3. c. 12. num. 29.*

11 Prædicta tamen ſemper intelliguntur, juſto impedimento ceſſante, ut relata declaratione Sacræ Congreg., notat *Garzias d. c. 4. num. 17.*, ea ratione, quia eæ pœnæ imponuntur propter negligentiam; negligens autem non eſt, qui juſto impedimento detinetur, putà infirmitate, irregularitate, poſt ſuſceptum beneficium, contracta, aliaque juditio prudentis dignoſcenda.

12 Caſu ergo, quo Canonicus negligat ſuſcipere ordinem, ſuæ præbendæ adnexum, infra annum, Episcopus debet, ſervatis ſervandis, & Juris ordine ſervato, procedere ad prædictas pœnas; utrum autem cum adjunctis in hoc caſu, vel ſine, diſputat *Garzias d. c. 4. num. 18.*, & ſeqq.

V O T U M.

13 Contigit dum hæc ſcriberem, quod in hac Cathedrali Ferrariæ, vacaverint, Archidiaconatus, tertia dignitas, & Decanatus, ſeptima dignitas; qui autem obtinuerunt, neglexerunt ſuſcipere ordines, adnexos ſuæ præbendæ, nempe Diaconatum primæ, Sacerdotium alteræ; unde de pluribus, dubitatum fuit, in noſtro Capitulo, & potiſſimum, an conſequi poſſent, quotidianas diſtributiones, intereſſendo divinis officiis, in Choro; & potiſſima dubitandi ratio deſſumebatur, ex *Capitulari Statuto cap. 10.*; quo diſponitur, per hæc formalia verba (quod *Capitulares proviſi &c.*, *Virtute hujus Statuti, moniti intelligantur, ut prius temporibus generalibus, eorum admiſſionem,*

- nem, ex tunc immediate sequentibus, quibus in hac Civitate, seu illius Diocesi facta fuerit generalis ordinatio, se ad ordines predictos, promoveri faciant, & interim, ad lucrum distributionum quotidianarum, dictae Ecclesiae residendo, & in ea divinis inserviando, promedietate dumtaxat admittantur, & dictis primis temporibus elapsis, ex tunc, qui, iusto impedimento cessante, promoti non fuerint, ex iisdem distributionibus, nihil omnino percipiant, & quidquid ab eis, eo anno distributionum, divinis interessendo, lucratum fuisset, amittatur, & id mense, communi accrescat, perinde, ac si dictis divinis, non interfuisset, & careat tantum lucro dictarum distributionum, quousque in Capitulo, fidem legitime fecerit, de ordinibus Canonice susceptis, absque ulla, dictorum amissionum, recuperatione. hæc ex Statuto.
- A die autem, qua, Archidiaconus legit, & juravit observantiam statutorum, & receptus fuit in Capitulum, habitæ sunt in hac Civitate, tres generales ordinationes; à die autem, qua Decanus similiter legit, & juravit statutorum observantiam, duæ habitæ sunt, in hac civitate, generales ordinationes; cumque elapsus sit annus, ab eorum receptione, videbatur dicendum, non debere recipere distributiones, neque promedietate, etiam si Ecclesiae inserviant, divinis interessendo, ex quo non fuerunt promoti, in iis generalibus ordinationibus, ad ordines, suæ præbendæ; nisi doceant, de legitimo impedimento, ut disponitur in Statuto, in quo concordat Clem. Ut ii de Etate, qualit., & ordine præfic., & Trid. sess. 22. cap. 4. de reform., licet in pluribus aliis differant.
- 14 Et quidem primò differunt; quia Virtute Clementinæ, confirmatæ à Concilio, Canonici à primo ingressu, usque, & per totum annum, interessendo divinis officiis, lucrantur integras distributiones, etiam si nondum promoti fuerint ad ordinem, suæ præbendæ adnexum, ut etiam notat Barbosa de Canonice cap. 16. num. 10., statutum autem Capitulare, à primo ingressu, usque ad generalem ordinationem, in qua debent se promoveri facere, admittit Canonicos, qui non sunt in ordine suæ præbendæ, ad medietatem, dumtaxat, distributionum.
- 15 Secundò differunt, quia Clem., & Concilium, præcipiunt, ut promoveri se faciant, infra annum, nec coarctat ad generales

- ordinationes, in Civitate, vel Diocesi, habitas; Statutum verò coarctat ad generales ordinationes, in Civitate, vel Diocesi, habitas, non quod prohibeat, extra Diocesim, Ordines recipere, sed quod pœnas non imponat, nisi negligenti recipere ordines, dum ordinationes celebrantur in Civitate, vel Diocesi, quia tunc crescit culpa.
- 16 Tertiò differunt, quia Clem., & Concilium, negligentem, suscipere ordinem infra annum, privant medietate distributionum, undè cum à primo ingressu, concessisset integras, & per negligentiam subtrahat medietatem, adhuc interessendo, post annum poterit lucrari aliam medietatem; at ex Capitulari statuto; cum post generales ordines, subtrahat negligentem medietatem, iste remanet totaliter inhabilis, ad distributiones in totum, ex quo à primo ingressu admittus fuisset, ad lucrum medietatis dumtaxat; neque dubitari potest de Justitia hujus totalis privationis, quasi subtrahat alimenta, & videatur necare, l. necare 4. ff. de lib. agnosce., solvit enim glos. in dicta Clem. Ut ii in Vers. pars dimidia, & post glosam Barbosa de Can. cap. 16. num. 14., hanc subtractionem, nullam iniustitiam, nullam iniquitatem involvere, quia Canonicus negligens, poterat sibi consulere, suscipiendo ordinem, & sic habere alimenta; quod si neglexit, imputet sibi, & perspicue tam Concilium, & Clem., quam statutum, omnimodam complectuntur Æquitatem, dum dicunt (Iusto impedimento cessante).
- 17 Et primo, ex prædictis Juribus insurgere videbatur dubitatio; an dici possent leges pœnales, quæ requirerent, sententiã Judicis imponentem pœnam, vel saltem declaratoriam, culpæ negligentis, & omissis suscipere ordinem, quatenus nullum habuerit impedimentum; quæ discussio non inutilis videtur; dum si imponenda sit pœna, servandis servatis, hoc erat ab ordinario, faciendum, nec pœna debetur nisi post sententiam, non solum in foro externo, sed etiam in foro conscientiae, ut ex communi Theologorum sententia, docet Sanchez. de matr. lib. 9. disp. 30. sub n. 1., ubi quod id sit verum, non solum in pœnis positivis, sed etiam privativis, vel si sint leges imponentes pœnam, latae sententiæ,

- sententiæ, adhuc requirebatur declaratoria, quæ ab ordinatio pariter est ferenda, citatis iis, qui habentur pro negligentibus, ad cognoscendum, an Justum habuerint impedimentum, & nos latius in prima parte art. 24. examinavimus.
- 18 Dictam pœnam, tam ex Clem., & Concilio, quam ex Statuto, esse latè sententiæ, clarè colligitur, ex particula, ex tunc, scilicet ex tunc, quo potuit, & debuit ordinem suscipere, & non suscepit, subtrahantur distributiones &c., quæ particula importat, latam sententiam Moneta de distrib. p. 3. q. 7. num. 35., & 37., Garzias de benef. p. 3. cap. 4. num. 12., Barbosa de dictionibus, dict. 118. num. 7.
- 19 Notando tamen, quod Statutum admittens, dumtaxat ad medietatem distributionum, Canonicum, qui non est in ordine suæ præbendæ, quo ad medietatem, quam ab ingressu non concedit, non potest dici pœnalis, eo quia canonicus ingrediens, sine tali ordine, non potest dici culpabilis; deficiente autem culpa, non potest habere rationem pœne, juxta ea quæ docet D. Thom. 2. 2. quæst. 108. art. 4., Alphonsus de Castro de lege pœnali. lib. 1. cap. 3. cum pœna referatur ad culpam, cui debeat commensurari, l. sancimus 22. C. de pœnis can. non asseramus in fine 24. q. 1., Barbosa axioma 181. num. 1. 2.; idèd pro ea, prima medietate nulla est opus sententia, neque declaratoria, consideratis etiam Verbis statuti; non enim dicit, quod ea prima medietas subtrahatur, aut privetur, vel quid simile; sed dicit, quod Canonicus receptus, qui non est in ordine suæ præbendæ, admittatur dumtaxat ad medietatem distributionum, reputando eum inhabilem, pro prima medietate consequenda, eo modo quo, non habens primam tonsuram, de Jure est inhabilis ad consequendum beneficiũ, non in pœnam, sed ex defectu qualitatis requisitæ, cap. ex litteris de transact. cap. 2. de Instit., Garzias de benef. p. 1. cap. 2. n. 28., & p. 7. cap. 1. num. 9., & facit solutio allata per Sanchez. ad simile diffic. de matr. lib. 3. disp. 4. num. 9., & eod. lib. disp. 17. n. 11., ubi quod, quando incapacitas provenit, ex defectu qualitatis, vel solemnitatis &c., tunc non est pœna.
- 20 Et si obiiceretur, quod solus Pontifex, in beneficialibus, potest quem reddere inha-

- bilem, propter summã potestatem Papæ, in beneficialibus, ad notata per Moneta de distrib. p. 3. quæst. 7. num. 72., & seqq., Cessat tamen difficultas, tum ex approbatione statutorum, tum quia non agitur de inhabilitando ad beneficia, in quibus terminis loquitur Moneta, sed ad distributiones, de quibus Capitulum, potest leges sibi statuere, cum agatur de Juribus, ad favorem Canonicorum dispositis, quibus possunt Canonici renuntiare, moderare, maturare, ad allegata per eisdem Moneta de distrib. p. 2. q. 13. à num. 14., & seqq. num. 25.; tum quia unusquisque Canonicus in ingressu, legit ista Capitularia statuta, & sciens, ac volens Jurat, & observare, unde consentit; Tum quia statutum hoc tendit, ad eundem finem, & effectum, ad quem Concilium, & Clem. præcitata, nempe ad inducendos provisores de Canonicatu, ut quam primum suscipiant ordinem, adnexum suæ præbendæ, in quo inservire valeant Ecclesiae; quæ autem tendunt ad eundem finem, dicuntur conformari, & sibi invicem manus dare, ad allegata per Barbosa axioma 58. num. 10., & similia statuta esse valida, & observanda dixit Rota coram Ottob. decis. 46. num. 3., & 13., quia condita sunt, pro bono regimine Ecclesiae, & ad augendum Dei, & Ecclesiae cultum, Cerro decis. 299. num. 4., Ottob. dicta decis. 46. num. 1.
- 21 Canonicus ergo admissus ad medietatem distributionum, ut privetur hac medietate, propter ordinem non susceptum, debet prius audiri, num aliquo iusto impedimento detentus, ordinem non susceperit, tum ex Concilio, & Clementina, cum ex statuto, utrobique enim dicitur (Iusto impedimento cessante) & ad hoc requiritur declaratoria Ordinarii.
- 22 Auditi ergo Domini prædicti, provisores de Archidiaconatu, & Decanatu, allegabant se iusto impedimento detentos, ex quo in terminis statuti, juxta quod procedebat, & instabat Capitulum, solum tenentur recipere ordines, in generalibus Ordinationibus, factis in hac Civitate, vel Diocesi, & hoc post quam fuerint moniti, virtute hujus statuti, ut sunt verba transcripta prædicti cap. 10., nec dicuntur moniti, nisi post quam statuta legerint, & observare juraverint, quia talis lectura, habet vim